658/02

Den 4. november 2002 blev i sag nr. 57.902:

xxxxxx xxxxxx
xxxxxxxxxx xx
xxxx xxxxxxxxxx

mod

Topdanmark Forsikring A/S
Borupvang 4
2750 Ballerup

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

Broderen til nu afdøde forsikringstager, der havde tegnet ulykkesforsikring i Topdanmark Forsikring A/S, klager ved sin advokat over selskabets afvisning af at udbetale dødsfaldserstatning.

Forsikringstageren afgik ved døden den 28/11 2001 i sit hjem. Forud for dødsfaldet havde der været ildløs i ejendommen. Forsikringstageren blev fundet død på gulvet i gæstebadeværelset, hvor der ikke havde været ild.

Retsmedicinsk Institut i Århus har ved skrivelse af 21/12 2001 til Politimesteren i Hjørring bl.a. anført:

> "Ved alkoholanalyse, foretaget på instituttets retskemiske afdeling ved lektor C.H., er der påvist 1,70 promille alkohol i blodet og 1,90 promille alkohol i øjenvæske, …
>
> Ved retskemisk undersøgelse, foretaget på instituttets retskemiske afdeling ved cand.pharm. I.R. og lektor C.H., er der ved undersøgelse for kuliltehæmoglobin påvist en koncentration på 69% i blodet. Cyanid er ikke påvist i blodet.

Af den toksikologiske vurdering fremgår, at den påviste mætning af hæmoglobin med kulilte er af en størrelsesorden, som ses ved dødelige forgiftninger. Erklæring vedlagt.

Ved mikroskopisk undersøgelse, foretaget af undertegnede statsobducent og obducent, er der påvist sod i nedre luftveje, akut blod- og væskeopstemning i lungerne, begyndende fedtlever, livmoder og æggestok med forandringer, tydende på indtrådt overgangsalder, samt en lille, godartet knude på oversiden af højre del af hjertet, men i øvrigt normalt mikroskopisk væv fra hjertet. Beskrivelse vedlagt.

**Afsluttende konklusion**

På basis af det oplyste, obduktionsfundene og de supplerende undersøgelser må det fortsat konkluderes, at **dødsårsagen** er kulilteforgiftning (røgforgiftning).

Resultatet af alkoholanalysen viser, at nu afdøde har været påvirket af alkohol på dødstidspunktet."

Selskabet har ved skrivelse af 21/3 2002 til nævnet redegjort for sagen således:

"Årsagen til at vi afviser at dække dødsfaldet er, at det af politirapporten og obduktionsrapporten fremgår, at forsikrede var spirituspåvirket på det tidspunkt, da ilden opstod.

Jævnfør forsikringsvilkårenes punkt 14 G dækker ulykkesforsikringen ikke ulykkestilfælde, der skyldes forsikredes grove uagtsomhed eller selvforskyldte beruselse, herunder påvirkning af narkotika eller andre lignende giftstoffer.

Af politirapporten fremgår det, at forsikredes mindsteværdi var 1.60 promille.

Af politirapporten fremgår det, at der har været ildløs 2 steder i huset, henholdsvis i stuen, hvor et stykke tæppe på 6 - 8 m² er brændt bort og på en stol i et værelse noget væk fra stuen.

Endvidere fremgår det af politirapporten, at forsikrede er blevet fundet liggende i gæstetoilettet, og at hun havde taget mange servietter, formentlig for at holde disse for munden for ikke at indånde røgdampe.

Det fremgår endvidere af politirapporten, at der ikke er fundet nogen fejl i den elektriske installation, og årsagen til ildens opståen er således ikke sikkert klarlagt.

Vi går dog ud fra, at forsikrede måske har røget, er faldet i søvn og på denne måde antændt tæppet i stuen.

Formentlig er hun så vågnet ved, at hun opdagede, at hun havde vejrtrækningsproblemer på grund af røgen, og derefter er hun søgt ud på gæstetoilettet.

En ædru fornuftig person ville ikke søge ud på gæstetoilettet, men straks søge ud af det brændende hus, og hvis hun havde opholdt sig i stuen, kunne hun være kommet ud gennem entreen og herefter hoveddøren eller ud gennem stuens plastskydedør.

I stedet for har forsikrede søgt ud på gæstetoilettet, hvilket må tilskrives hendes spirituspåvirkede tilstand, at hun ikke bragte sig i sikkerhed i stedet for.

Denne handling at hun søger ud på gæstetoilettet i en situation, hvor der er ild i huset, sidestiller vi med forsæt eller grov uagtsomhed, og hverken forsæt eller grov uagtsomhed er dækket af forsikringen, jf. forsikringsvilkårenes punkt 14 F om forsæt og 14 G om grov uagtsomhed, herunder selvforskyldt beruselse.

Vi må således fastholde vor afvisning under henvisning til ovennævnte forsikringsvilkår …"

Broderens advokat har ved skrivelse af 3/6 2002 til nævnet bl.a. anført:

"Indledningsvis vil jeg fremkomme med nogle faktuelle oplysninger vedrørende indretning af afdødes parcelhus, …

I denne forbindelse vil jeg tage udgangspunkt i den skitse, som Politiet har udfærdiget over parcelhuset, da denne ikke er i fuldstændig overensstemmelse med de faktiske forhold.

Vedrørende døren til entreen kan det oplyses, at denne ikke som angivet på politiets skitse åbner ind i stuen, men derimod ud i entreen.

Vedrørende fordøren i entreen kan det oplyses, at denne aldrig blev brugt af afdøde, der i stedet anvendte bagdøren. Fordøren er konstrueret med rukolås med vrider, hvorfor det vil være nødvendig at anvende begge hænder ved åbning af døren. Fordøren åbner som angivet på skitsen ind i entreen.

Efter at afdøde var fundet i huset kunne det konstateres, at væggene var røgsværtede ned til ca. 1 meter over gulvhøjde. På denne baggrund må det lægges til grund, at der i huset under branden har været røg fra 1 meter over gulvhøjde og til loftet og at temperaturen har været stigende fra gulv mod loft med meget høje temperaturer i den øverste del af huset.

Såfremt det lægges til grund at afdøde - som denne altid gjorde - sov på sofaen i stuen da hun blev vækket af branden har afdøde som følge af røgudviklingen i den øverste del af rummene søgt mod gulvet, da området her var det eneste, der ikke var røgfyldt.

Det må derfor antages at afdøde har kravlet fra stuen og ud i entreen, hvor døren som tidligere nævnt åbner ind i entreen.

Som følge af røgudviklingen har afdøde ikke haft mulighed for at låse fordøren op, da dette ville have forudsat at afdøde (der ca. var 1.60 cm. høj) skulle have rejst sig op og brugt begge hænder for at åbne døren.

Såfremt afdøde havde forsøgt herpå ville afdøde være kommet op i røgfyldt område, hvor afdøde ikke ville have haft mulighed for at trække vejret.

Afdøde har derfor helt logisk søgt ud på gæstetoilettet, og der ved hjælp af toiletpapir/servietter holdt op for ansigtet forsøgt at undgå indånding af røg.

Det afvises at afdødes reaktionsmønster har haft noget med alkoholindtagelsen at gøre, og til illustration heraf fremlægges uddrag af Norges offentlige udredninger vedrørende Scandinavian Star ulykken den 7. april 1990 i form af side 118 og 121 fra hovedrapporten.

Af punkt 8.6.1 dødsårsager fremgår:

'Alle omkomne antages at være omkommet som en direkte følge af branden. Der er ikke grund til at tro, at nogen har haft sygdom eller skade, som har haft betydning for dødsfaldet. Der er heller ikke grund til at tro, at alkoholpåvirkning har haft nogen væsentlig indvirkning'.

Som det fremgår af side 118 punkt 8.6.2. blev de fleste af de omkomne, nemlig i alt 99 personer, fundet i lugarerne. Ca. 25% af disse blev fundet helt eller delvis inde på badeværelset, ofte med ansigtet ned i håndklæder. Et sådant reaktionsmønster, hvor enkelte af passagererne søger mod områder med frisk luft frem for at evakuere sig gennem røgfyldte korridorer er også erfaret ved andre brande.

De som blev fundet inde i soveafdelingen i lugarerne ser ud til at have haft et noget varierende reaktionsmønster.

Som det fremgår af side 121 er der her angivet personers reaktioner ved forskelligt indhold af kulmonooxid i blodet.

Heraf fremgår at allerede ved en koncentration mellem 20 og 30% medfører dette stærkere hovedpine, svimmelhed, øresusen og træthed. Koncentration af kulmonooxid i blodet har derfor en væsentlig indflydelse på den enkelte persons reaktionsmønster.

Yderligere henvises der til side 152 i Christen Knaks bog Brandbekæmpelse i skibe, 8. udgave, udgivet på forlaget Gad. Lidt under midten fremgår: 'Når opgaven er eftersøgning og redning af mennesker, skal røgdykkeren ikke altid forvente at finde røgforgiftede på let tilgængelige steder.

Erfaringen synes at vise, at mennesker, der ikke kan undslippe røgplage, forsøger at gemme sig for at undgå røgen.

Røgdykkeren skal derfor også søge i skabe, under køjer o.lign. steder'.

På baggrund af den ovenfor anførte redegørelse gøres det på vegne af klageren gældende, at en alkoholkoncentration hos afdøde med en mindste værdi på 1,6 og en middelværdi på 1,7 promille ikke har været årsag til skadens indtræden.

Det er ganske sandsynligt at også en person, der ikke forud for skaden havde indtaget alkohol, ville have haft et lignende reaktionsmønster som følge af de ovenfor skitserede forhold i forbindelse med branden."

Heroverfor har selskabet ved skrivelse af 24/6 2002 til nævnet bl.a. anført:

"Vi har naturligvis hæftet os ved, at advokaten nu oplyser, at hoveddøren ikke åbnede ind i stuen, men ud i korridoren, hvilket ikke efter vor mening har nogen større betydning.

Endvidere har vi noteret os, at afdøde efter advokatens oplysninger normalt ikke benyttede hoveddøren men bagdøren.

Vi har også bemærket, at der for at aktivere hoveddøren skulle bruges 2 hænder, men dette er jo ikke unormalt, og vi må formode at også bagdøren har været forsynet med en eller anden form for lås, hvor man måske også skulle bruge begge hænder.

Det altafgørende i denne sag er, at forsikrede er i live da hun vågner op og opdager branden og herefter ikke søger til enten bagdør eller hoveddør, men søger ud til gæstetoilettet, hvor hun er fanget i en fælde, idet der ikke er nogen flugtmulighed herfra. At hun søger ud på badeværelset betragter vi som et udslag af hendes spirituspåvirkede tilstand, idet vi fastholder, at et normalt ædru menneske ikke ville gå forbi hoveddøren hen til gæstetoilettet, hvor hun blev fanget i en fælde, idet det må formodes, at hvis hun ville søge flugt gennem vinduet, da skulle hun også bruge begge hænder for at åbne et vindue, hvis vinduet i det hele taget er så stort, at det er muligt at flygte gennem dette.

Alt i alt betragter vi forsikredes handling som groft uagtsom, jævnfør tidligere afvisningsbreve som vi fastholder."

Nævnet er blevet forelagt den i sagen vedlagte skitse over nu afdødes parcelhus.

Forsikringsbetingelserne indeholder bl.a. følgende bestemmelser:

"**14 Hvilke skader er ikke dækket**

**…**

**F** Ulykkestilfælde, der skyldes forsikredes forsæt. Dette gælder uanset forsikredes sindstilstand og tilregnelighed.

**G** Ulykkestilfælde, der skyldes forsikredes grove uagtsomhed eller selvforskyldte beruselse, herunder påvirkning af narkotika eller andre lignede giftstoffer."

Nævnets flertal udtaler:
Bevisbyrden for, at ulykkens hovedårsag er nu afdødes beruselse, påhviler selskabet.

Nævnets flertal finder, at selskabet ikke har godtgjort, at den væsentligste årsag til ulykken var nu afdødes selvforskyldte beruselse.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

---

Selskabet, Topdanmark Forsikring A/S, skal udbetale dødsfaldserstatningen med tillæg af renter, jf. forsikringsaftalelovens § 24 til den/de berettigede.

Marianne Højgaard Pedersen